Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Diarienummer KN2026/01561

Remissvar Promemoria: Ett nytt system för miljösanktionsavgifter

Trä- och Möbelföretagen (TMF) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela den träförädlande industrin och möbelindustrin i Sverige. Vi bygger och inreder världen. Du möter våra produkter dagligen — från småhus och trappor till möbler och badrum. TMF företräder cirka 650 medlemsföretag som sammanlagt sysselsätter cirka 25 000 anställda.

TMF delar ambitionen att skapa ett sanktionssystem som är effektivt, proportionerligt och rättssäkert. Möbler är en prioriterad produktgrupp i EU:s arbetsplan för ekodesignkrav, och branschen kommer därför att beröras direkt av kommande krav.

Samtidigt består möbelbranschen i Sverige till 99 procent av mikro- och småföretag[1]. För dessa företag är det avgörande att den nya regleringen införs på ett förutsägbart sätt och med ett tydligt fokus på att hjälpa företagen att göra rätt från början.

Trä- och Möbelföretagens ställningstaganden

- Myndigheternas arbete ska ha ett tydligt fokus på vägledning och regelefterlevnad.
- En särskild väglednings- eller helpdeskfunktion bör inrättas för ekodesignförordningen.
- Tillsynen bör tillämpas stegvis och med möjlighet till rättelse.
- Det är nödvändigt att övergångstiden för nya ekodesignkrav för möbler ska vara minst tre år, men fem år bör vara utgångspunkten för omfattande krav.
- Miljösanktionsavgifterna måste vara proportionerliga och rättssäkra.
- Ingen ny generell grund för uteslutning från offentlig upphandling bör införas.
- Marknadskontrollen måste vara effektiv, likvärdig och konkurrensneutral.
- Regelverket måste vara förutsägbart.

[1] Sweden's textile and furniture sectors in transition, IVL, 2026

Trä- och Möbelföretagen
Box 55525, 102 03 Stockholm
Tel: 08-762 72 50
Fax: 08-762 72 24
Mail: info@tmf.se

JÖNKÖPING Box 445, 551 16 Jönköping. Tel:036-30 32 00 Fax: 036-30 32 99
MALMÖ Box 186, 201 21 Malmö. Tel: 040-35 25 00 Fax: 040-23 33 82
VÄXJÖ Södra Järnvägsgatan 4a, 352 34 Växjö. Tel: 0470-74 84 00 Fax: 0470-74 84 99
ÖREBRO Köpmangatan 23–25, 702 23 Örebro. Tel: 010-559 62 53

ORGNR.55 60 67-2924 (Arbio AB)
80 20 03-57 73 (TMF)
Säte i Stockholm
www.tmf.se

Vägledning och stöd måste prioriteras

TMF vill framhålla att marknadskontroll och tillsyn bör präglas av vägledning, dialog och stöd till företagen. Innan sanktioner aktualiseras måste berörda företag få tydlig, praktiskt användbar och branschanpassad information om vilka krav som gäller och hur dessa ska uppfyllas.

TMF föreslår därför att berörda myndigheter inrättar en särskild väglednings- eller hjälpfunktion för ekodesignförordningen. Skogsstyrelsens arbete med en hjälpcentral inom ramen för avskogningsförordningen är ett relevant exempel på ett mer stödjande arbetssätt.

Tillsynen bör dessutom utgå från en stegvis ansats, där företagen vid mindre och rättningsbara brister ges rimlig tid och möjlighet att korrigera fel. Detta är särskilt viktigt när nya och komplexa krav införs.

Övergångstiden behöver vara längre

TMF anser att den minsta tillämpningsperioden om 18 månader efter att en delegerad akt har antagits är långt ifrån tillräcklig för möbelbranschen. Att ställa om produktdesign, materialval, tillverkningsprocesser, dokumentation och berörda standarder är en omfattande process, särskilt för små företag med begränsade resurser.

TMF anser det nödvändigt att övergångstiden för nya ekodesignkrav behöver vara minst tre år, men att fem år bör vara utgångspunkten för omfattande krav. Vägledning och stöd bör finnas tillgängliga i god tid innan nya krav börjar tillämpas.

Sanktionerna måste vara tydligt proportionerliga

TMF anser att det är avgörande att en administrativ brist inte behandlas på samma sätt som en allvarlig, uppsåtlig eller systematisk överträdelse. Det måste göras en verklig bedömning av överträdelsens art, omfattning, konsekvenser och företagets agerande i det enskilda fallet.

Promemorian föreslår rörliga miljösanktionsavgifter på mellan 50 000 och 5 000 000 kronor för att släppa ut produkter på marknaden eller ta dem i bruk utan att tillämpliga ekodesignkrav är uppfyllda. Sådana belopp, även i det lägre spannet, kan slå hårt mot små företag eller rent av vara förödande. Detta understryker behovet av en restriktiv och rättssäker tillämpning. Avgifterna bör därför differentieras tydligare mellan mikroföretag, små och medelstora företag å ena sidan och stora företag å andra sidan och generellt sättas på en lägre nivå för mikroföretag, små och medelstora företag.

TMF välkomnar att promemorian skiljer mellan fasta avgifter för vissa lätt konstaterbara administrativa brister och rörliga avgifter när överträdelsens allvar måste bedömas. Denna skillnad måste också få genomslag i den praktiska tillämpningen. Särskild vikt bör läggas vid om en överträdelse är rättningsbar, om den beror på ett administrativt misstag eller bristande vägledning, samt om den har skett av oaktsamhet eller med uppsåt.

Ingen ny generell grund för uteslutning från offentlig upphandling

TMF avstyrker att det införs en ny eller generellt tillämplig grund för att utesluta företag från offentlig upphandling vid överträdelser av ekodesignreglerna. En sådan konsekvens riskerar att bli oproportionerlig, särskilt för små och medelstora svenska möbelföretag, och kan få mycket allvarliga effekter även vid mindre eller administrativa överträdelser. Uteslutning bör därför först komma i fråga vid allvarliga, upprepade eller uppsåtliga överträdelser och efter en individuell proportionalitetsbedömning och aldrig bli en automatisk följd av ett administrativt fel.

Avslutande synpunkter

TMF vill avslutningsvis understryka att ett fungerande sanktionssystem förutsätter effektiv marknadskontroll som omfattar samtliga aktörer på marknaden, inklusive produkter från tredjeland. Regelverket måste tillämpas konkurrensneutralt och ansvaret mellan berörda myndigheter vara tydligt.

För att systemet ska uppfattas som legitimt behöver företagen veta vilka krav som gäller, få stöd för att uppfylla dem och kunna förutse vilka konsekvenser olika typer av överträdelser kan få. Sanktioner ska träffa medvetna och allvarliga överträdelser, inte företag som i god tro försöker anpassa sig till ett nytt och komplext regelverk.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Emma Ophus Lantz, policyansvarig, emma.ophus.lantz@tmf.se.

Erik Haara
Verkställande direktör
TMF Trä- och Möbelföretagen